

Een tochtige koe: al insemineren of nog niet?

Tekst: Dick de Lange - Rundveedierenarts - adVee dierenartsen

Beeld: Twan Wiermans

De melkveehouder moet vaak een keuze maken: is het rantsoen optimaal vandaag, wanneer ga ik het gras maaien, wanneer wordt de snijmais gezaaid en wanneer spreek ik met de loonwerker af om te hakselen, ga ik grond bijkopen of juist verkopen? Allemaal belangrijke zaken die nodig zijn om een melkveebedrijf met succes en plezier draaiend te houden.

Een dagelijkse keuze is ook: een koe is tochtig en wat nu. Wordt ze geïnsemineerd of is het nog te kort na afkalven? Vaak is het in de Belgische en Nederlandse melkveehouderij gebruikelijk en volgens adviseurs ook belangrijk om een korte tussenkalftijd (bijvoorbeeld < 400 dagen) na te steven voor een economisch optimale bedrijfsvoering.

Toch zijn er veehouders die dit niet nastreven en bewust een langere tussenkalftijd accepteren en daar goede resultaten mee behalen. De koeien functioneren goed met een goede melkgift en verbruiken weinig krachtvoer. Daarnaast hoeven ze minder vaak af te kalven om een hoge levensproductie te halen en dit past prima om weinig jongvee op te fokken voor vervanging. De keuze om vaarzen en koeien later te insemineren na afkalven vergt wel een flexibele manier van denken en doen voor u als melkveehouder. Hieronder enkele praktische zaken die van belang zijn bij een verlengde tussenkalftijd.

Waarom later insemineren?

Koeien hebben een natuurlijke piekproductie in de melkgift op circa zes weken na afkalven en de maximale voeropname is - helaas - duidelijk later: 10-12 weken na afkalven. Hierdoor is er een energie- en eiwittekort voor de hoogproductieve koe in grofweg de eerste drie maanden na afkalven. Om deze negatieve energiebalans te voorkomen wordt het ruwvoerantsoen op de melkveebedrijven aangevuld met aangekocht krachtvoer of krachtvoer geteeld op het eigen bedrijf.

Toch is het zeker niet altijd mogelijk om een passend compleet rantsoen te maken voor de hoogproductieve dieren die veel melk willen produceren en ervoor te zorgen dat de dieren geen schade ondervinden van bijvoorbeeld voedingsstoornissen (pensverzuring, lebmaagverdraaiing en klauwbevangenheid) of een verminderde weerstand (klinische mastitis). Als de dieren door deze eerste fase na afkalven zijn dan kunnen ze gemakkelijk veel melk produceren met uitstekende melkvet- en melkeiwitgehalten op basis van goed en lekker ruwvoer en een kleine aanvulling van krachtvoer, losse grondstoffen of vochtige bijproducten. Als dit

Door na het afkalven later te insemineren kunnen koeien en vaarzen bevrucht worden op het moment dat ze in een positieve energiebalans verkeren en ook een goede weerstand hebben.

basisrantsoen passend is dan blijven veel melk koeien langdurig veel melk produceren (= hoge persistentie) met hoge gehalten in de melk. Bij vaarzen valt op dat ze van nature minder snel 'pieken' na afkalven en een hogere persistentie hebben dan koeien. Door later te insemineren na het afkalven kunnen koeien en vaarzen

bevrucht worden op het moment dat ze in een positieve energiebalans verkeren en ook een goede weerstand hebben. Hierdoor zijn de bevruchtingsresultaten van inseminatie op een later moment ook goed en dit kan het gebruik van vruchtbaarheidshormonen en spermarietjes beperken. Daarnaast is de dagproductie aan het

ADVERTENTIE

ZAAGSEL WITZAAGSEL LAVA3 MIX

Alleen de goedkoopste durft zijn prijs erbij te vermelden af pakhuis excl.btw. Ook losgestort mogelijk per 43m³.

Gemengd zaagsel, bijna stofvrij € 2,65

Wit zaagsel € 3,15

Wit zaagsel/LAVA3 mix20kg € 3,50

Wit vezel balen € 4,20

HOUTVEZEL-EN ZAAGSELHANDEL

Ook leverbaar:
Pellets (bio brandstofkorrels)

DE LANGE B.V.

URSEM
www.delangebv.nl

Tel. 072 - 503 92 02
Fax 072 - 503 98 35

Is streven naar een korte tussenkalftijd voor elke koe wel positief?

einde van de lactatie ook verlaagd of zelfs minimaal om de dieren droog te zetten. Hierdoor hoeven er weinig kunstgrepen gedaan te worden om de melkgift af te bouwen naar < 10 kg melk per dag voor droogzetten. Dit is voor het welzijn van de koe (herstel van uiergezondheid) en de veehouder ook zeker positief.

Wanneer dan wel insemineren?

Als je kiest om later te insemineren wat is dan het criterium om wel te insemineren?

Aan de Universiteit Wageningen is meerjarig lopend onderzoek gedaan naar de optimale droogstandslengte en naar het optimale inseminatiemoment in dagen na afkalven (50, 125 en 200 dagen). Voor de praktijk is dit onderzoek zeker interessant omdat het laat zien welke problemen optreden en welke voordelen behaald kunnen worden per koppel melkkoeien.

Ook in de melkgeitenhouderij wordt er vaak gekozen voor voor door-melken. Er zijn bedrijven waar de melkgeiten slecht 1 of 2 keer aflammeren

in hun hele productieve leven waarbij ze dan toch een hoge levensproductie kunnen bereiken.

Als melkveehouder kun je bijvoorbeeld een duidelijk criterium hanteren. Koeien ga je insemineren als ze < 40 kg melk per dag produceren en vaarzen worden geïnsemineerd bij een dagproductie < 30 kg melk per dag. Als dit dan de keuze is dan blijft het nog steeds heel belangrijk dat de baarmoeder en de eierstokken 20 - 40 dagen na afkalven gezond zijn en functioneel zijn. Er moet wel worden gecontroleerd of de dieren zelf spontaan tochtig worden worden. Afwijkingen aan baarmoeder of eierstokken moeten wel behandeld worden om geen chronische problemen met als gevolg onvruchtbaarheid te krijgen. Een bijkomend vervelend probleem bij verlaat insemineren is wel dat meer dieren elke 3 weken tochtig zijn. Dit geeft veel onrust in de stal. Ook is de kans op vervetting bij koeien ver in lactatie zeker aanwezig. Dit speelt vooral op bedrijven die meer snijmais voeren. Bij bedrijven waar het rantsoen passend is en die beschikken over smakelijk goed verteerbaar ruwvoer hoeft dit zeker geen probleem te zijn.

Samenvattend kun je zeggen en jezelf afvragen of streven naar een korte tussenkalftijd voor elke koe wel zo positief is en of jouw melkveebedrijf hiervoor geschikt is. Er zijn ook steeds meer melkveebedrijven die beschikken over veel en goed ruwvoer waar melk maken met weinig aanvulling van krachtvoer een duidelijk doel is en dit in combinatie met een hoge levensproductie per koe. Dit gaat automatisch samen met weinig jongvee aanhouden. Wel is het een uitdaging voor u als melkveehouder om een koe pas laat na afkalven te insemineren. ←

ADVERTENTIE

Proefstallen gezocht voor
nieuw emissiearm systeem
Kraiburg EMIRA
De roostermat zonder kleppen

KRAIBURG LIGBOXBEDEKKING:

Uw koeien verdienen comfort.

WINGFLEX
EVENAART
DIEPSTROOISELBOX

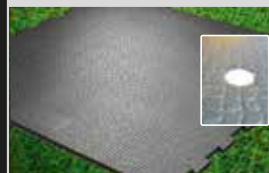
WELA
OP ROL & PUZZEL
UITVOERING

KRAIBURG LOOPVLAKBEDEKKING:

Vorkom klauwproblemen, kreupelheid en uitglijden!

KURA P/F
DICHT
VLOEREN

PROFI KURA
DICHT
VLOEREN

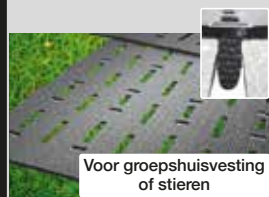
KKM
OP ROL & PUZZEL
UITVOERING

KIM
OP ROL & PUZZEL
UITVOERING

LOSPA
ROOSTERVLOEREN

KURA S
ROOSTERVLOEREN

Lijnbaan 33, Oudewater. Tel. 0348 - 56 15 80
info@snelhoutenrubber.nl

WWW.SNELHOUTENRUBBER.NL

